

כדי שיוכלו להכין שיעורים באין מפריע. אבל חדרהשינה והמטבח נשארו בצריף הרעוע.

את חדר האבן הבודד הצליחו להקים בזכותה של עגלה. מספרת ורה שרון: „יום אחד נטע מישוה מהמושב לדמשק להביא כמה עגלות. היתה הגרלה ואנחנו קיבלנו עגלה אחת. סמואל קרה לה תיקוה. מדוע? כי היא היתה התיקוה היחידה שנוכל לתת פעם לילדים כוס חלב. גידלנו אותה והיא המליטה עגלה. אני אהבתי כל כך את העגלה שנוולדה. כפי שאני מאמינה שאנשים מסוגלים לאהוב חיות. החזקתי אותה כל היום על הידיים. האכלתי אותה וליטפתי אותה. לא הפסקתי לפנק אותה. היא החליפה עבורי את כל הגעגועים למשפחה שלי ולרוסיה. פעם אחת נכנסתי לרפת אחרי שהחלפתי שימלה. העגלה התנפלה עלי וניסתה לנגוח אותי בבטן. אחר כך ניסתה לנגוח גם את סמואל. ראינו שהיא נעשתה תוקפנית והחלטנו למכור אותה. סבלתי מכך נורא. כל כך אהבתי אותה. אבל לא היתה ברירה. היינו מוכרחים למכור. זאת היתה בשבילי מכה נפשית קשה. מכרנו אותה לאחד ה' חברים בתנאי שיחזיק אותה ויגדל אותה ויתן לי לבקר אותה מתי שארצה.

יום אחד ראיתי את האיש ואמרת לי: „אני רוצה לראות את העגלה שלי“ הוא צחק לי ואמר: „אתחול אכלת את הבשר שלה.“ זה היה הקצב. ואני חשבתי שהוא מומחה לגידול פרות. זה היה מאורע גרם לי סבל נורא. חדלתי מלדבר עם האיש. שנים רבות לא נתתי לו להיכנס לחצר שלנו. אחר כך הפרה שלנו המליטה עוד שתי עגלות. אחת מכרנו ובכסף בנינו את החדר לאריק ודיטה.”

ארבע שנות הישול

אריק היה בן שנה כאשר נשקפה סכנת כליון לעיניו. באחד הימים פשטה השמועה כי 15 אלף ערבים נאספים בקלקיליה ועומדים לעלות על ישובי השרון. חושבי כפרסבא פינו את המושבה. ברענה ובעיני חי ציפו להתקפה. ורה שרון נטלה את תינוקה בן השנה ואת ילדה בת השלוש והסתתרה עימם ברפת. ברפת היה קיר מגן עשוי אייזן-בטון. שיוכל היה לשמש להם מגן מכדורים.

אבל ההתקפה הצפויה לא נערכה לבסוף. בתום ליל הדרות הצליחו לשכנע את מנהיגי הכנופיות שלא לתקוף את הישוב והם חזרו לקלקיליה.

אם חלפה סכנת ההשמד הפיוז, נשקפה המשפחת שיינרמן סכנת כיליון ברעב. הרברים הגיעו עד לידו, כתבה מכתב לאחד מאחיה, שהשתקט בתורכיה, שימצא מקום עבורה לסמואל, כדי שיוכלו להתפרנס ויקיים את שני הילדים שי נודדו להם.

סמואל נסע לתורכיה. עבד שם שנתיים כאגרונום. בכסף ששלח קיימה ורה את הילדים. במשך שנתיים אלה ניהלה לבדה את המשק. סמואל חזר לארץ כשבראשו תוכנית גרנדיוזית. הוא למד בתורכיה את סודות גידול הכותנה. רצה לפתח ענף זה בארץ. הוא פנה למוסדות ולתנועות ההתיישבות. ניסה לשכנע אותם לגדל כותנה בארץ. אף אחד לא רצה להקשיב לו. אמרו כי אין סיכוי לפתח ענף זה בקרקע של ארץ-ישראל.

סמואל קיבל עבודה כמנהל-עבודה בפרדס פרטי בנס' ציונה. בינתיים נטע פרדס קלמנטינות על שטח של ארבעה דונאם בכפר מל"ל. כאשר החל פרדס זה להניב פרי, השתפר מעט מצב מישפחת שיינרמן. „הפרדס הזה הציל אותנו מרעב ואיפשר לנו לשלוח את הילדים ללמוד“ מספרת ורה.

אריק ואחותו דיטה — כיום מעצבת-פנים הנשואה לרופא בארצות-הברית — למדו בבית-הספר היסודי בכפר מל"ל. בגלל מיעוט הילדים, למדו שתי כיתות בחדר אחד. בית-ספר תיכון לא היה במקום. גם לא היה מקובל שילדי מושבים ילכו ללמוד בגימנסיה. זאת היתה כימעת בגידה. כאילו מחנכים את הילדים לעזוב את הקרקע ואת המשק. אבל ורה וסמואל התעקשו להקנות לילדיהם חינוך תיכון. הם רשמו את אריק ואת דיטה לגימנסיה גאולה בתל-אביב. זאת היתה התקופה שחישלה את אריק ועיצבה את אופיו יותר מכל תקופה אחרת. במשך ארבע שנים הוא היה מתעורר עם שחר. עובד שעתיים בפרדס ובמשק. אחר-כך היה נוסע באוטובוס לתל-אביב. מהלך שעה נסיעה. הוא היה מגיע לתחנה-המרכזית ועושה דרכו ברגל לגימנסיה גאולה שבסביבות כיכר מוגרבי, כדי לחסוך את דמי הנסיעה באוטובוס לכוס גוזו ומנה פלפל. בתום הלימודים היה חוזר באוטובוס למשק. לעבודה ולהכנת שיעורים עד שעה מאוחרת בלילה.

הוא היה תלמיד טוב. עם ראש פתוח. בתנאים קשים נאלץ להתמודד עם בני עשירים. באותם ימים פיתח אריק רצון ברזל ודבקות במטרה שהוכיחה לו שאין דבר שירצה בו ולא יוכל להשיגו.

כל אותה תקופה היתה ורה שרון הולכת כשורגליה חתיכות עור כשורות ברצועות. היא לא רצתה לבזבז כסף על סנדלים. הכסף היה ריוש לחינוך הילדים.

הפשיטה של ורה

המלחמה במחוסר, במצוקה וברעב. היתה רק אחת המלחמות שניהלה מישפחת שיינרמן מאז עלתה לי- התיישב בעין-חי. מילחמה עקשנית וחריפה לא פתוח. היה על ורה וסמואל לנהל בסביבתם. מהרגע הראשון כימעת לעייתם עז הי קרקע, הם נתקלו ביחס עויין מצד הברחים די התיישבות. ראו בהם מתנשאים, אינטלקטואליים, „קוראייספרים“. הם היו שונים משאר המתיישבים שראו את עצמם כ„חלוצים“.

במרוצת השנים יצר יחס זה אוירה בלגנית כימעת במישפחת שיינרמן. שכניהם ראו בהם יוצאי-דופן. כל

סגן-מישנה שרון (1948)

רבי-סרן שרון ומשאל (1952)

אריק שרון כאב (1956)

הבתים שבכביש הראשי בכפר מל"ל. למשל, פונים אל הכביש. בית שיינרמן היה היחיד שפרדס ניטע בינו לבין הכביש. סמואל עשה זאת מתוך תיכנון פשוט: כדי שאבק הדרך לא יגיע אל הבית. אבל השכנים ראו בכך רצון להתנכרות.

משום שעמדו על דעתם, ולא היו מוכנים לראות את עצמם חלק מעדר אנשי, היו ורה וסמואל תמיד באופי זיזיה. הם לא היו מוכנים לכוף את עצמם לפני הרוב. כשעלו על הקרקע הובטחו להם 75 דונאם קרקע. אחר-כך, משהחלו ישובים נוספים לצוץ בסביבות כפר מל"ל, נגסו משטחי הקרקע שלהם. „היה בא מנהיג“, נזכרת ורה ומקפידה שלא לנקוב בשמו. „היה רוקד ושר עם המתיישבים ואחר-כך היה מודיע להם שעליהם להפריש קרקע להתיישבות חדשה. כולם היו אומרים אמן. לנו לא היה ממה לחיות — אבל היינו צריכים לתת אדמות לי מיליונרים.“

תחילה הפרישו קרקע לגבעת ח'ן. אחר-כך לישובים אחרים. כשנותרו להם כ-25 דונאם, בא המנהיג שוב והודיע כי צריך להפריש קרקע למתיישבי רמות-השבים. היתה אסיפת מושב. כולם הצביעו בעד ההצעה. רק ורה וסמואל הצביעו נגדה. למחרת כבר החלו אנשי רמות-השבים להקים גדר גבוהה מסביב לקרקע שהוקצבה להם. אבל ורה לא היתה מוכנה להיכנע. כאחד הי ידיות היא ביצעה פשיטה מוזיקלית שיוחידת הקומנדו 101 שי אריק שרון כשנות החמישים, הא היתה מתביישת בה.

באותו לילה, „מספרת ורה“, היה סמואל בעיר ולא בא לישון בבית. זה היה המזל שלי. הוא לא היה מען לעשות דברים כאלה. אני הייתי יותר מעוה ממנו. הוא בא מ' מישפחה מיוחסת והיה נפש עדינה ופחד מן המחשבה ש' יכניסו אותו לבית-סוהר. אני לא. ביום הלכתי לראות את הכרם שלנו וראיתי שהקימו שם גדר כדי לתת אותו לאנשי רמות-השבים העשירים. הם הקימו גדר תפארת. נעשה לי לא טוב כשראיתי אותה. הסתכלתי בגדר וראיתי שהיא כמו מיתר של כינור. מספיק לחתוך אותה בכמה מקומות כדי שהיא תיפול כולה. לא היתה לי דרך אחרת.“

בוגדים ורביזיוניסטים

בשעת לילה מאוחרת קמה ורה. נטלה בידיה רובה וזמזמה, השאירה את שני ילדיה בצריף ויצאה אל הכרם, מהלך של שני קילומטרים.

„רצתי כמו מטורפת. למה רצתי? לא מפני שמיהרתי אלא מפני שפחדתי. פחדתי מרוב אהבה לילדים שהשארתי אותם לבד. רצתי במנפיים עם רובה, באחי לכרם וחתכתי את הגדר בשלושה מקומות. כל הגדר באורך של שני קילומטרים נפלה מייד. הייתי צריכה להימלט לא באותה דרך שבאתי. לא היה לי כוח לרוץ. הלכתי לאט לאט. כשחזרתי הביתה הייתי מאושרת כשראיתי שהילדים יש' ניס ולא קרה להם שום דבר.“

משגילו תושבי רמות-השבים וכפר מל"ל כי חיבלו בגדר שלהם והפילו אותה, הועיקו את המיטרה המנדטורית. התלוננו כי ערבים התנפלו על השדות והפילו את הגדר. המיטרה חסדה בערביי שבט אבו-קייסל הסמוך. עצרו ערבי אחד והאשימו אותו. כל תחנוניו ו' הסבריו לא הועילו.

„המצפון שלי“, אימרת ורה, „נורא סבך מזה כל השנים שבגללי אסרו ערבי מיסכן. ער היום אני סוכרת מזה.“

כאשר שמע סמואל מה עוללה אישתו הוא נחרד חרדה גדולה. „את מתארת לעצמך מה עשית? אמר, „איהה פשע עשיתי? הרי יכניסו אותך לבית-הסוהר!“ אבל ורה לא נבהלה. „אין דבר“, אמרה לו, „אבקש שיכניסו את הילדים איתי לכלא.“

מצפונם לא הניח להם לשמור את הסוד. הם הזמינו את האיש שהקים את הגדר. סיפרו לו בסודי סודות. אחרי שהשיעו אותו כי לא יגלה את הסוד לאיש, כי הרס הגדר היה מעשה ידיה להתפאר של ורה. הם השיעו אותו שאם יקים את הגדר מחדש, יקים אותה רק עד קצה החלקה של מישפחת שיינרמן. שהיתה החלקה האחרונה מהקרקע שהוקצבה לרמות-השבים. „אני חתכתי את הי גדר!“ אמרה לו ורה. „ואם תקים אותה עוד פעם אני אחתוך אותה שוב!“

האיש לא שמר את הבטחתו וגילה את הסוד לוועד הכפר. אנשי הכפר היו הגונים מכדי להלשין על ורה באוזני הברטים. אבד מרגע זה הוכרזו ורה וסמואל כי אויבי וכבוגדים. כיוון שאי-אפשר היה לתת הכפר אחר למירדותם ונסיונם לקבל את החלטות הריב, הפכו כולם שהם רביזיוניסטים. במחנה ארץ-ישראל העובדת לא היתה מילת גנאי נוראה מזה. כך הוכרזו הוריו של אריק שרון כי רביזיוניסטים. למרות שהם לא ידעו בדיוק מה זה. תחילה גם לא היה להם איכות כל כך. חלקתם נשארה מחוץ לקרקע שנמסרה לרמות-השבים. מחוץ לגדר. עד היום מחזיקה ורה שרון בחלקת הקרקע הגדולה ביותר בכפר מל"ל.

„אנא של מייסד הליכוד“

זשנים שבהן עיצב עולמו הנפשי של אריק שרון. היו אותן השנים בהן היתה מישפחתו נרדפת ו' מחרמת. משום שלא היתה מוכנה לכוף את ראשה וללכת עם העדר. סמואל שיינרמן היה המתיישב היחיד בכפר מל"ל שלא שיוק את תוצרתו באמצעות תנובה. שנים רבות הוא היה צריך לעמוד בוקר בוקר על הכביש. ליד ארגוני התוצרת החקלאית שלו, ולשמור עד שיבואו לאספם. כדי ששכניו למושב לא ישמידו אותם. אחר-כך הוציאו אותם גם מקופת-חולים של ההסתדרות. זה היה בתקופה שסמואל עבד כמנהל עבודה בפרדס בנס'ציונה. אחד הפועלים נפגע בתאונת-עבודה ודרש